

استاندارد واحدهای تسهیلات زایمانی

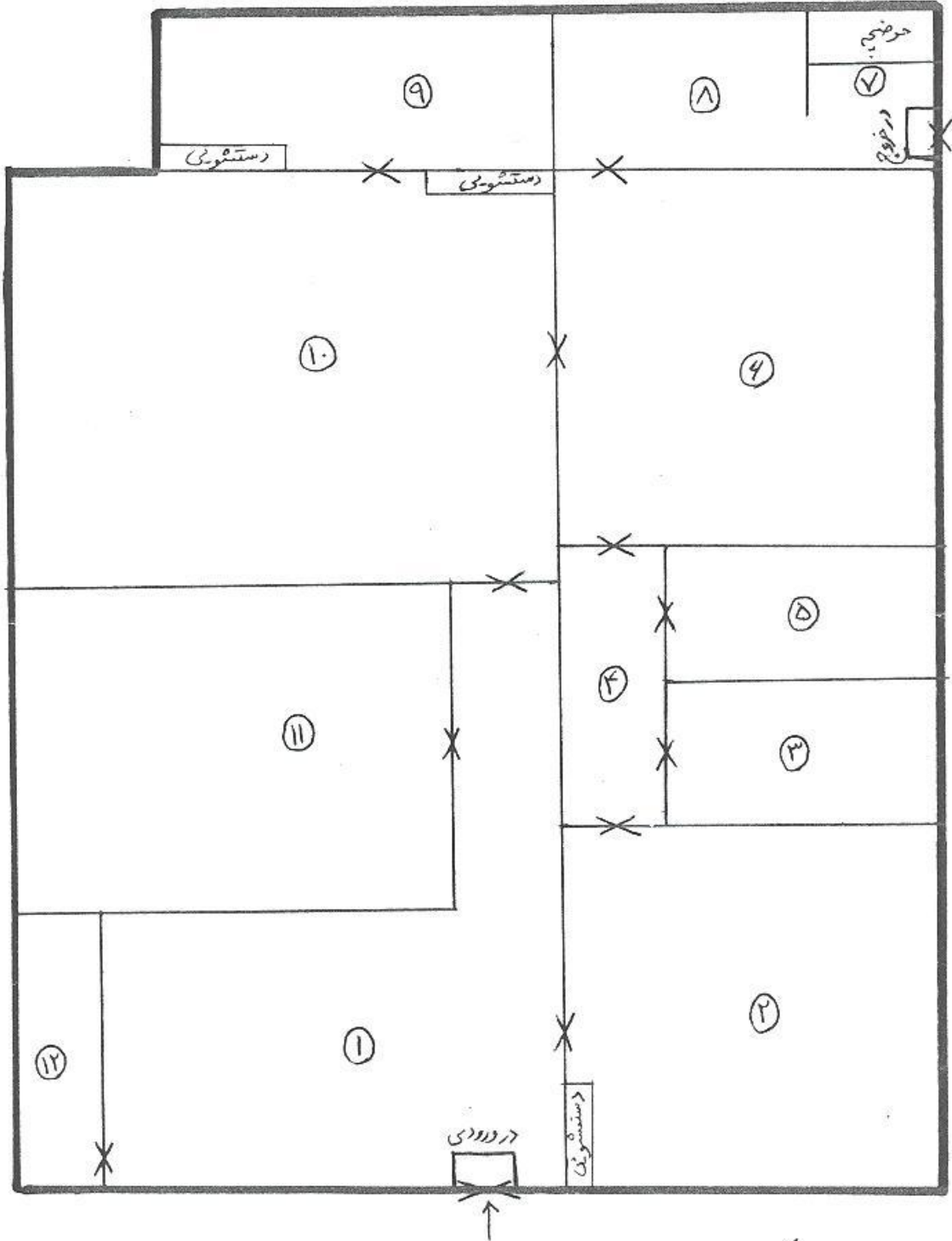
واحد تسهیلات زایمانی ساختمانی با متراژ 120 متر مربع و در جوار مراکز بهداشتی درمانی روستایی است. جمعیتی حدود 20000 نفر را پوشش می دهد. در این واحد خدمات تنظیم خانواده، مراقبت های پیش از بارداری، بارداری، زایمان و پس از زایمان توسط ماما انجام می شود. پزشک مرکز بهداشتی درمانی ناظر بر فعالیت های ماماها می باشد.

مشخصات ساختمان بر اساس نقشه تیپ

اتاق ها با توجه به نقاط شماره گذاری شده در نقشه به شرح زیر است:

- 1- اتاق انتظار
- 2- اتاق پذیرش، معاینه و گذاردن IUD
- 3- حمام
- 4- راهرو
- 5- دستشویی و توالت (در دسترس اتاق درد باشد)
- 6- اتاق درد (با دو تخت)
- 7- محل شستشوی وسایل نظافت (اتاق کثیف)
- 8- اتاق مخصوص وسایل گرماده (آب گرمکن) و لباسشویی
- 9- اتاق مخصوص وسایل استریل کننده (فور و اتوکلاو) و شستشوی وسایل زایمان (اتاق تمیز)
- 10- اتاق زایمان (با دو تخت)
- 11- اتاق بعد از زایمان (با دو تخت)
- 12- توالت (در دسترس اتاق انتظار)

قسمت مسکونی واحد تسهیلات زایمانی می بایست از محل کمک های مردمی یا هماهنگی های برون بخشی ساخته شود و از آنجایی که در جوار مرکز بهداشتی درمانی است برای تاسیسات و برق از امکانات مرکز استفاده می شود. این قسمت شامل یک یا دو اتاق برای خواب سه نفر، یک اتاق نشیمن یا غذا خوری، آشپزخانه کوچک و سرویس بهداشتی (حمام، توالت و دستشویی) است.

نقشه شماتیک ساختمان تپ مرکز تهریات زایمانی

نیروی انسانی

برای هر واحد تعداد 3 ماما (کاردان یا کارشناس)، 1 نفر تمیز کار و یک نفر راننده (آمبولانس) در نظر گرفته شده است.

تجهیزات

لازم است تجهیزات فنی زیر جهت ارائه مراقبت ها در واحد موجود باشد.

- § گوشی طبی و دستگاه فشارسنج
- § گوشی مامایی یا سونیک اید
- § تخت معاینه، پاراوان
- § ترازوی نوزاد و بزرگسال
- § قد سنج، متر نواری
- § ترمومتر دهانی و ظرف نگهداری آن
- § فور یا اتوکلاو
- § تخت زایمان، چهار پایه جلوی تخت
- § تخت یک شکن بیمار
- § بیکس، دیش در دار، لگن استیل
- § وسایل انجام پاپ اسمیر: اسپیکولوم، لام و جعبه لام، اسپاچولا، سوپ، اسپری فیکساتور، ماژیک یا قلم الماس، قطره چکان
- § ترالی، سینی
- § ظرف قلوه ای، کاسه فلزی
- § پایه سرم
- § چراغ پایه دار، چراغ قوه و باطری
- § کپسول اکسیژن و مانومتر، ماسک یا لوله در اندازه های مختلف
- § وسایل مصرفی: سرنگ و سرسوزن در اندازه های مختلف پنبه و گاز، پد یا نوار بهداشتی، دستکش استریل و یک بار مصرف، کاغذ کاهی برای پوشش زیر مادر، صابون، سوند فولی، سوند نلاتون، خود تراش یک بار مصرف، گارو، چسب ضد حساسیت و باند، آنژیوکت، پوشک، دستبند هویت نوزاد، نخ بخیه کرومیک 2 صفر و 3 صفر، کلامپ بند ناف، یورین بگ، ست سرم، ست انفوزیون
- § وسایل احیا نوزاد (ماسک و بگ، لارنگوسکوپ با تیغه های صاف و اندازه های 1 و 2، لوله های داخل نای 2/5، 3، 3/5 و 4 میلیمتر، ایروی دهانی، کاتترهای نافی، 3/5F و 5F، لوله تغذیه 8F، کاتتر ساکشن 6، 8، 10، 12، سرنگ 10 و 20، باتری و چراغ اضافه، پتوی نوزاد، چسب و فیچی)

- § انواع پنس (هموستات، کوخر، گرد)، چیتل فورسپس، والو، قیچی اپی زیاتومی، قیچی راست جراحی، پنس سوزن گیر، پنست راست
- § وارمر
- § چراغ اولتراویوله
- § دستگاه ساکشن و رابط
- § ماشین لباس شویی
- § پوار در اندازه های مختلف
- § کات نوزاد
- § تابوره (چهارپایه گردان جلوی تخت زایمان)
- § وسایل حفاظتی: پیش بند نایلونی، عینک، ماسک پارچه ای یا کاغذی، چکمه لاستیکی، زیر انداز مشمع
- § وسایل پارچه ای: شان، حوله، ملحفه، گان، یونیفرم اتاق زایمان، بالش و روبالشی، پتو، کلاه و لباس نوزاد

خدماتی که در واحد تسهیلات زایمانی انجام می شود

مراقبت های پیش از بارداری: مشاوره تنظیم خانواده، درخواست آزمایشهای قبل از بارداری، آموزش به خانم هایی که تمایل به بارداری دارند

زمان بارداری: ارائه مراقبت های نیمه اول و دوم بارداری در 8 نوبت مطابق پروتکل مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران انجام می شود. در موارد زیر ماما می بایست پس از اقدامات اولیه درمانی، خانم باردار را ارجاع دهد:

- § اقدامات اولیه در هنگام تشنج، اختلال هوشیاری و ارجاع مادر
- § احتمال پره اکلامپسی خفیف و شدید
- § خونریزی در نیمه اول یا دوم مگر آن که ترشحات خونی نشانه زایمان باشد
- § حاملگی خارج از رحم، شکم حاد، پیلونفریت، سقط، دکلمان، آمینونیت
- § پرولاپس بند ناف، زایمان زودرس
- § استفراغ شدید بارداری، مول، کبد چرب، هپاتیت
- § دیسترس جنینی، مرگ جنین
- § ترومبوز ورید عمقی یا انسداد شریان
- § بیماری های زمینه ای مادر و ناهنجاری ها (ادامه مراقبت بر اساس نظر متخصص)
- § آنمی شدید (ادامه مراقبت بر اساس نظر متخصص)
- § عدم تناسب اندازه رحم و سن بارداری (ادامه مراقبت بر اساس نظر متخصص)
- § عدم انجام زایمان در هفته 41 و بالاتر

§ افسردگی شدید، اسکیزوفرنی

زمان زایمان: زایمان مادران کم خطر و مراقبت از آنان تا 6 ساعت پس از زایمان را مطابق پروتکل مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران انجام می دهد. در موارد زیر ماما می بایست پس از اقدامات اولیه درمانی، خانم باردار را ارجاع دهد:

§ پره اکلامپسی و اکلامپسی

§ شوک، اختلال هوشیاری

§ جدا شدن زودرس جفت، جفت سر راهی، باقی ماندن قسمتی از جفت، احتباس جفت

§ اینرسی

§ فاز نهفته طولانی شده (بیش از 8 ساعت)

§ طول کشیدن مرحله دوم زایمان (بیش از 50 دقیقه در نولی پار و 20 دقیقه در مولتی پار)

§ دیستوشی شانه ها

§ زجر جنین، دفع مکونیوم

§ زایمان زودرس، زایمان دیر رس

§ پارگی کیسه آبی بیش از 12 ساعت

§ پرولاپس بند ناف

§ نمایش غیر طبیعی

§ CPD

§ مادر معتاد

§ الیگوهایدرآمنیوس، پلی هیدرآمنیوس

§ قد کمتر از 150 سانتیمتر

§ نمایه توده بدنی بیش از 40

§ وارونگی رحم

§ بیماری های زمینه ای (قلبی، ریوی، کلیوی، ...)

زمان پس از زایمان: ارائه مراقبت ها از 6 ساعت اول پس از زایمان تا 42 روز (6 ماه) در 3 نوبت مطابق پروتکل مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران انجام می شود. در موارد زیر ماما می بایست پس از اقدامات اولیه درمانی، خانم را ارجاع دهد:

§ شوک، اختلال هوشیاری

§ تنفس مشکل

§ متریت

§ پیلونفریت

§ شکم حاد

§ ترومبوفلیت

§ هیپوتانسیون ارتواستاتیک

§ اختلال های روانی